

Predmet: Analiza poslovanja

Zadaci i pitanja za vježbu

mr Selma Demirović

e-mail kontakt: selma987@t-com.me

Primjer indirektne metode (1):

Preduzeće ima sledeće finansijske podatke na kraju 2011. godine:

- Kapitalni izdaci za nekretnine 75.000.000;
- Objavljene dividende 2.400.000;
- Bruto dobit 17.000.000;
- Emitovane obične akcije 33.000.000;
- Povećanje potraživanja od kupaca 12.000.000;
- Troškovi amortizacije 3.500.000;
- Prodana je stalna imovina 6.000.000;
- Dobitak od prodaje stalne imovine 500.000;

Na osnovu gornjih podataka utvrditi koji je završni saldo gotovine na kraju 2011. godine ako je početni saldo 47.000.000 eura.

Primjer indirektne metode:

Preduzeće ima sledeće finansijske podatke na kraju 2011. godine:

- Kapitalni izdaci za nekretnine 75.000.000; (***Odliv investicionih aktivnosti***);
- Objavljene dividende 2.400.000; (***Nisu ni priliv ni odliv***);
- Bruto dobit 17.000.000; (***Početna pozicija kod operativnih aktivnosti***);
- Emitovane obične akcije 33.000.000; (***Priliv finansijskih aktivnosti***);
- Povećanje potraživanja od kupaca 12.000.000; (***Minus kod operativnih akt.***);
- Troškovi amortizacije 3.500.000; (***Plus kod operativnih akt.***);
- Prodana je stalna imovina 6.000.000; (***Priliv inv. akt***);
- Dobitak od prodaje stalne imovine 500.000; (***Minus kod operat. akt***);

Na osnovu gornjih podataka utvrditi koji je završni saldo gotovine na kraju 2011. godine ako je početni saldo 47.000.000 eura.

INDIREKTNA METODA:

Indirektna metoda	
I) Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti	
Bruto dobit	17.000.000
Troškovi amortizacije	3.500.000
Povećanje potraživanja od kupaca (-)	(12.000.000)
Dobitak od prodaje imovine (kapitalni dobitak) (-)	(500.000)
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti:	8.000.000
II) Tokovi gotovine iz investicionih aktivnosti:	
Prilivi:	
- Prodaja stalna imovina	6.000.000
Odlivi:	
- Kapitalni izdaci za nekretnine	75.000.000
Neto novčani tok investicionih aktivnosti	(69.000.000)

INDIREKTNA METODA:

Indirektna metoda	
III) Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti:	
Prilivi:	
- Emitovane akcije;	33.000.000
Odlivi:	
	0
Neto novčani tok finansijskih aktivnosti	33.000.000
Neto povećanje / smanjenje gotovine $8.000.000 - 69.000.000 + 33.000.000 = - 28.000.000$	(28.000.000)

Početno stanje gotovine: 47.000.000

Neto smanjenje gotovine: (28.000.000)

Krajnje stanje gotovine: **19.000.000 eura!**

Primjer indirektne metode (2):

Preduzeće ima sledeće finansijske podatke na kraju 2011. godine:

- Kapitalni izdaci za nekretnine 15.000.000;
- Plaćena je dividenda 2.000.000;
- Bruto dobit 20.000.000;
- Plaćene su kamate 1.000.000;
- Povećana su potraživanja 12.000.000;
- Povećane su obaveze 10.000.000;
- Troškovi amortizacije su 4.000.000;
- Prodata je st. imovina 6.000.000;
- Dobitak od prodaje st. imovine 1.000.000;
- Povećane su zalihe 5.000.000;
- Smanjena su AVR 3.000.000;
- Troškovi rezervisanja su 2.000.000;
- Upisane su akcije u iznosu od 2.000.000, od čega je uplaćeno 1.000.000;
- Povećale su se poreske obaveze 1.000.000.

Na osnovu gornjih podataka utvrditi neto povećanje/smanjenje gotovine.

Primjer indirektne metode (2):

Preduzeće ima sledeće finansijske podatke na kraju 2011. godine:

- Kapitalni izdaci za nekretnine 15.000.000; **(-) investicionih aktivnosti;**
- Plaćena je dividenda 2.000.000; **(-) finansijskih aktivnosti;**
- Bruto dobit 20.000.000; **(+) početna pozicija kod poslovnih aktivnosti;**
- Plaćene su kamate 1.000.000; **(-) poslovnih aktivnosti;**
- Povećana su potraživanja 12.000.000; **(-) poslovnih aktivnosti;**
- Povećane su obaveze 10.000.000; **(+) poslovnih aktivnosti;**
- Troškovi amortizacije su 4.000.000; **(+) poslovnih aktivnosti;**
- Prodana je st. imovina 6.000.000; **(+) investicionih aktivnosti;**
- Dobitak od prodaje st. imovine 1.000.000; **(-) poslovnih aktivnosti;**
- Povećane su zalihe 5.000.000; **(-) poslovnih aktivnosti;**
- Smanjena su AVR 3.000.000; **(+) poslovnih aktivnosti;**
- Troškovi rezervisanja su 2.000.000; **(+) poslovnih aktivnosti;**
- Upisane su akcije u iznosu od 2.000.000, od čega je uplaćeno 1.000.000;
(+) finansijskih aktivnosti od 1.000.000;
- Povećale su se poreske obaveze 1.000.000. **(+) poslovnih aktivnosti.**

Primjer indirektna metode (2):

Indirektna metoda	
I) Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti	
Bruto dobit	20.000.000
Povećane su obaveze (+)	10.000.000
Troškovi amortizacije (+)	4.000.000
Smanjena su AVR (+)	3.000.000
Troškovi rezervisanja (+)	2.000.000
Povećanje poreskih obaveza (+)	1.000.000
Plaćena su kamate (-)	1.000.000
Povećana su potraživanja (-)	12.000.000
Dobitak od prodaje imovine (-)	1.000.000
Povećane su zalihe	5.000.000
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti:	21.000.000

Primjer indirektno metode (2):

II) Tokovi gotovine iz investicionih aktivnosti:

Prilivi:

- Prihodi od prodaje imovine 6.000.000

Odlivi:

- Kapitalni izdaci za nekretnine 15.000.000

Neto novčani tok investicionih aktivnosti (9.000.000)

III) Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti:

Prilivi:

- Emitovane akcije 1.000.000

Odlivi:

- Plaćena dividenda 2.000.000

Neto novčani tok finansijskih aktivnosti (1.000.000)

Neto povećanje / smanjenje gotovine (28.000.000)

21.000.000 – 9.000.000 - 1.000.000 = 11.000.000

Primjer analize prinostnog položaja:

Preduzeće ima sledeće stavke u BU za 2009. godinu:

- Poslovni prihod 5.580.000;
- Poslovni rashodi 4.896.000;
- Rashodi finansiranja 240.000;
- Od ukupnih poslovnih rashoda 32% čine fiksni rashodi;

I sledeće dopunske informacije:

- Ukupna pasiva: 50.000.000;
- Kapital i rezerve: 35.000.000, i to;
 - Upisani akcijski kapital (obične akcije) 22.000.000;
 - Rezerve 13.000.000;
- Dugoročne obaveze 10.000.000;
- Stopa poreza na dobitak je 9%.

Bilans uspjeha pogodan za analizu:

rb	Pozicija	Iznos
1	Poslovni prihodi	5,580,000
2	Varijabilni rashodi (4.896.000 x 68%)	3,329,280
3	Marginalni rezultat	2,250,720
4	Fiksni rashodi	1,566,720
5	Poslovni rezultat	684,000
6	Neto rashodi finansiranja	240,000
7	Bruto finansijski rezultat	444,000
8	Porez na dobit	39,960
9	Neto rezultat	404,040

a) DTR2; Procenat iskorišćenja prihoda za DTR2 i stopa elastičnosti:

Donja tačka rentabilnosti 2:

$$\text{Stopa marg. dob.} = \frac{\text{Marg. dob.}}{\text{Poslovni prihod}} \times 100 = \frac{2.250.720}{5.580.000} \times 100 = 40\%$$

Komentar: Marginalni dobitak čini 40% poslovnog prihoda preduzeća.

$$\text{DTR2} = \frac{\text{Fiksni troškovi} + \text{Neto rash. fin.}}{\text{Stopa marg. dobita}} = \frac{1.566.720 + 240.000}{0,40} = 4.479.232,35$$

Komentar: Vrijednost poslovnog prihoda neophodna za ostvarenje neutralnog bruto finansijskog rezultata je 4.479.232,35 eura.

a) DTR2; Procenat iskorišćenja prihoda za DTR2 i stopa elastičnosti:

Procenat iskorišćenja poslovnog prihoda za DTR2:

$$\% \text{ iskoriscenja} = \frac{\text{DTR2}}{\text{Poslovni prihod}} \times 100 = \frac{4.479.232,25}{5.580.000} \times 100 = 80\%$$

Komentar: Na nivou od 80% ostvarenog poslovnog prihoda preduzeće ostvaruje neutralan bruto finansijski rezultat (jednak nuli).

Marža sigurnosti:

Marža sigurnosti bruto finansijskog rezultata =

$$\begin{aligned} & \text{Poslovni prihodi} - \text{DTR2 (vrijednosno)} \\ & = 5.580.000 - 4.479.232,25 = 1.100.767,75 \end{aligned}$$

Komentar: Preduzeće može da smanji poslovni prihod za 1.100.767,75 eura, a da ne uđe u zonu negativnog bruto finansijskog rezultata.

a) DTR2; Procenat iskorišćenja prihoda za DTR2 i stopa elastičnosti:

Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog bruto finansijskog rezultata:

$$\text{Stopa elast.} = \frac{\text{Marža sigurnosti za DTR2}}{\text{Poslovni prihod}} \times 100 = \frac{1.100.767,75}{5.580.000} \times 100 = 20\%$$

$$\text{Stopa elast.} = 100 - \% \text{iskorisc. p.p. za DTR2} = 100 - 80 = 20\%$$

Komentar: Preduzeće može da smanji poslovni prihod za 20%, a da ne uđe u zonu negativnog bruto finansijskog rezultata.

b) Faktori rizika

Faktor poslovnog rizika:

$$\text{Faktor poslovnog rizika} = \frac{\text{Marginalni rezultat}}{\text{Poslovni rezultat}} = \frac{2.250.720}{684.000} = 3.29$$

Komentar: Poslovni rezultat se mijenja 3,29 puta brže u odnosu na promjenu marginalnog rezultata. Ukoliko se marginalni rezultat promijeni za 1%, poslovni rezultat će se promijeniti za 3,29%.

Faktor finansijskog rizika:

$$\text{Faktor finansijskog rizika} = \frac{\text{Poslovni rezultat}}{\text{Bruto finansijski rezultat}} = \frac{684.000}{444.000} = 1,54$$

Komentar: Bruto finansijski rezultat se mijenja 1,54 puta brže u odnosu na promjenu poslovnog rezultata. Ukoliko se poslovni rezultat promijeni za 1%, bruto finansijski rezultat će se promijeniti za 1,54%.

b) Faktori rizika:

Faktor ukupnog rizika:

$$\text{Faktor ukupnog rizika} = \text{Faktor posl. rizika} \times \text{Faktor fin. rizika} = 3,29 \times 1,54 = 5,07$$

$$\text{Faktor ukupnog rizika} = \frac{2.250.720}{444.000} = 5,07$$

Komentar: Bruto finansijski rezultat se mijenja 5,07 puta brže u odnosu na promjenu marginalnog rezultata. Ukoliko se marginalni rezultat promijeni za 1%, bruto finansijski rezultat će se promijeniti za 5,07%.

c) Uticaj promjene pc na bruto finansijski rezultat:

Šta će se desiti sa bruto finansijskim rezultatom ako se poslovni prihodi smanje za 8% pod uticajem smanjenja prodajne cijene, pri čemu globalni paritet cijena ostaje isti?

Ukoliko se prihod od prodaje smanji za 8% usled smanjenja prodajne cijene uz nepromijenjeni globalni paritet cijena, doći će do smanjenja marginalnog rezultata za isti iznos (8%).

Pošto nam faktor ukupnog rizika pokazuje promjenu bruto finansijskog rezultata u odnosu na promjenu marginalnog rezultata, to će se bruto finansijski rezultat smanjiti za:

$$5,07 \times 8\% = 40,56\%$$

Novi bruto finansijski rezultat bi iznosio:

$$444.000 - (444.000 \times 40,56\%) = 263.913,60 \text{ eura}$$

d) Prelomna tačka gotovine 2:

Prelomna tačka gotovine 2:

$$PTG1 = \frac{\text{Fiksni rashodi} - \text{Negotovinski izdaci} + \text{Neto rash. fin.}}{\text{Stopa marg. dob.}}$$

Bezgotovinski izdaci čine 20% od fiksnih rashoda, i iznose:
1.566.720 x 20% = 313.344

$$PTG1 = \frac{\text{Fiksni rashodi} - \text{Negotovinski izdaci}}{\text{Stopa marg. dob.}} = \frac{1.566.720 - 313.344 + 240.000}{0,4} = 3.702.387,72$$

Komentar: Preduzeće mora ostvariti i naplatiti prihod od najmanje 3.702.387,72 eura, da bi primanja (prilivi) bili jednaki izdavanjima (odlivima) preduzeća i da bi preduzeće bilo likvidno.

e) Stopa prinosa na sopstveni i akcionarski kapital:

Stopa prinosa na sopstveni kapital:

$$\begin{aligned} \text{Stopa prinosa na sop. kapital} &= \frac{\text{Neto dobitak}}{\text{Sopstveni kapital}} \times 100 \\ &= \frac{404.000}{35.000.000} \times 100 = 1,15\% \end{aligned}$$

Komentar: Na ukupnu vrijednost sopstvenog kapitala preduzeće generiše 1,15% neto dobitka.

Stopa prinosa na akcionarski kapital:

$$\text{Stopa prinosa na akc. kapital} = \frac{\text{Neto dobitak}}{\text{Akc. kapital}} \times 100 = \frac{404.000}{22.000.000} \times 100 = 1,84\%$$

Komentar: Na ukupnu vrijednost akcionarskog kapitala preduzeće generiše 1,84% neto dobitka.

f) Pokrivenost troškova kamata:

$$\text{Pokriven. troskova kamata} = \frac{\text{Poslovni dobitak}}{\text{Troskovi kamata}} = \frac{684.000}{240.000} = 2,85$$

Komentar: Poslovni dobitak je 2,85 puta veći od troškova kamata preduzeća, što znači da je obezbijeđena pokrivenost troškova kamata poslovnim dobitkom preduzeća.

b) Isplativost zaduživanja:

Stopa bruto prinosa na ukupni kapital:

$$\text{Stopa prinosa na uk. kapital} = \frac{\text{Poslovni dobitak}}{\text{Ukupni kapital}} \times 100$$

$$\text{Stopa prinosa na uk. kapital} = \frac{684.000}{50.000.000} \times 100 = 1,37\%$$

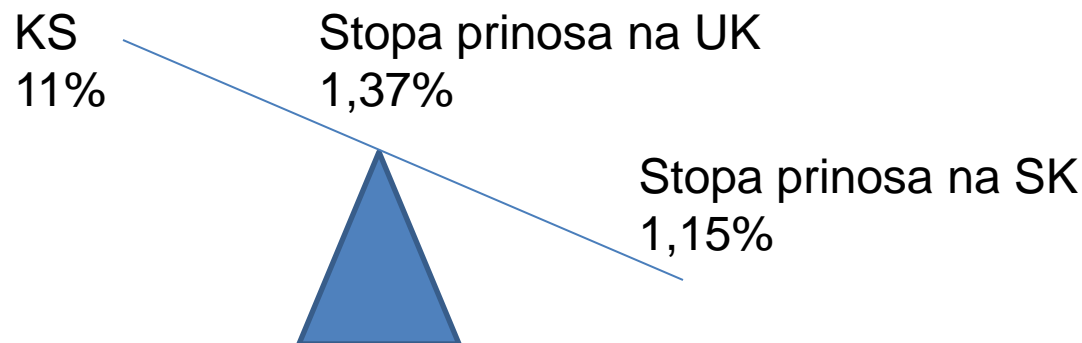
Komentar: Na ukupnu vrijednost kapitala preduzeće generiše 1,37% poslovnog dobitka.

b) Isplativost zaduživanja:

- Stopa bruto prinosa na ukupni kapital je 1,37%
- Stopa prinosa na sopstveni kapital je 1,15%
- Kamatna stopa je 11%

Upoređujući stope dolazimo do sljedeće relacije:

KS > Stopa prinosa na ukupan kapital > Stopa prinosa na sopstveni kapital

Komentar: Ne isplati se zaduživanje tuđim izvorima, obzirom da je KS veća od stope prinosa na ukupni kapital. Preduzeće zaduživanjem više gubi nego što dobija.